

Хржановський Д. О.,
здобувач вищої освіти спеціальності 051 «Економіка»

Полторак А.С.,
д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та маркетингу

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

БОРГОВА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВИ ЯК ОСНОВА ЇЇ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Боргова безпека держави – рівень внутрішньої та зовнішньої заборгованості з урахуванням вартості її обслуговування й ефективності використання внутрішніх та зовнішніх запозичень, достатній для вирішення соціально-економічних потреб країни [1, 2].

Проблемам управління борговою безпекою держави як складової фінансової безпеки та важливого елементу її фінансової стабільності приділені праці О. Бригінця [1], Н. Владимирової [2], О. Гапонюка [3], О. Івашко [4], Н. Сіренко, О. Мельник, А. Луценка, Л. Борисенко [6], О. Христенко, А. Сухорукової, Т. Мороз, О. Шаріна [7] та інших науковців, але через дедалі більший нестабільний стан економіки, процеси глобалізації у економічній сфері та змінні тенденції у напрямках зміцнення фінансової безпеки держави, тема залишається актуальною і важливою для проведення подальших досліджень.

Концепція та стратегія зміцнення фінансової безпеки країни повинні знаходити відображення в бюджетній, борговій, банківській, валютній, грошово-кредитній, фондовій та інвестиційній політиці. Фінансова стабільність має базуватися на ефективному механізмі, що враховує ризики для забезпечення фінансового складника економічної безпеки, що є системою організаційних та інституційно-правових заходів впливу, спрямованих на своєчасне попередження й ліквідацію загроз фінансовій безпеці. Нині загрози фінансовій безпеці України містяться у сферах: політичній, економічній, законодавчої нестабільності, інституційних деформацій та адміністративної незавершеності, тіньової економіці, залежності вітчизняної економіки від зовнішніх фінансових ресурсів [1].

У цьому контексті забезпечення фінансової безпеки держави необхідно розглядати з позиції забезпечення динамічного розвитку національної економіки у цілому та окремо взятих суб'єктів господарювання зокрема, що в довгостроковому періоді є показником дієвості процесів управління.

Відповідний рівень боргової безпеки України дає змогу зберегти стійкість фінансової системи до внутрішніх або зовнішніх загроз, забезпечити відносну незалежність держави, зберігаючи при цьому економічну можливість країни здійснювати виплати без загрози втратити суверенітет, підтримуючи належний рівень платоспроможності та кредитного рейтингу. Загроза неадекватної структури державного боргу країни і незваженої політики у сфері державних запозичень у цілому збільшується в умовах воєнного стану.

Оскільки можливості зменшення боргового навантаження на економіку країни через реструктуризацію обмежені, державна політика поступово повинна переходити від переоформлення платежів до стратегічного управління державним боргом [3, 4].

Отже, фінансова безпека є важливим компонентом національної безпеки країни, від рівня якої залежить у цілому добробут держави. Для зміцнення фінансової безпеки державі необхідно виробити механізм, а також впровадити ефективну інфраструктуру фінансового ринку. Для мінімізації ризиків необхідним є постійний моніторинг стану фінансової безпеки держави, а також постійне вдосконалення, розроблення та застосування заходів щодо її зміцнення.

Список використаних джерел:

1. Бригінець О.О. Особливості формування механізму правового забезпечення фінансової безпеки України. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки*. 2016. № 837. С. 36–41.
2. Владимірова Н.П. Напрями реформування державного фінансового контролю задля забезпечення боргової безпеки суб'єктів господарювання. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 16. С. 46–52.
3. Гапонюк О.І. Фінансова безпека держави та шляхи її забезпечення. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Економічні науки*. 2014. Вип. 27. С. 81–87.
4. Івашко О. Фінансова безпека України в умовах кризових явищ в економіці. *Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*. 2015. № 2. С. 61-66.
5. Полторак А. С. Експрес-аналіз стану фінансової безпеки України. *Економічний форум*. 2019. № 4. С. 212-217.
6. Sirenko N., Poltorak A., Melnyk O., Lutsenko A., Borysenko L. Innovative approaches for the evaluation and forecasting of debt levels of the security in Ukraine. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2020. Vol. 3(34). pp. 207-218. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i34.215510>.
7. Poltorak A., Khrystenko O., Sukhorukova A., Moroz T., Sharin O. Development of an integrated approach to assessing the impact of innovative development on the level of financial security of households. *Eastern-European Journal of Enterprise Technologies*. 2022. № 1(13-115), pp. 103–112. doi: 10.15587/1729-4061.2022.253062.